

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ

Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди
Ев.број 14 - _____
2016 година
С к о п ј е

Една од стратешките приоритети во работењето на Министерството за внатрешни работи е борбата против корупцијата и коруптивното однесување меѓу вработените и во таа насока Министерството за внатрешни работи продолжува со јасно дефинирана политика за безкомпромисна борба против корупција. За таа цел е и донесувањето на Антикорупциската програма на Министерството за внатрешни работи на Република Македонија, која има за задача да ја сведе корупцијата на најниско можно ниво, и значително да го стесни просторот за коруптивно однесување на работниците во Министерството. Антикорупциска програма има за цел да ја дефинира корупцијата и актите на корупција во полицијата и Министерството, да воспостави систем на мерки кои ќе ги сведат на минимум можностите за корупција и коруптивно однесување на ниво кое во континуитет ќе може се следи, контролира и санкционира, а сето тоа во насока на непречено и максимално остварување на целите, мисијата и визијата дефинирани во стратешките определби на Министерството.

Поаѓајќи од досегашните искуства, постигнатите резултати и заложбите за подобрување на квалитетот на јавните институции за спроведување на решителна борба против организираниот криминал и нулта толеранција за корупцијата, Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди, во име на Министерството за внатрешни работи за 2016 година, ја донесува следнава:

АНТИКОРУПЦИСКА ПРОГРАМА

Реализацијата на Антикорупциската програма, нужно наметнува потреба од нејзина операционализација во сите организациски единици на Министерството. Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди е надлежен да ја изготви и предложи Антикорупциската програма, но истовремено е надлежен да ја следи нејзината имплементација.

Самата Антикорупциска програма има за цел да ја дефинира корупцијата и актите на корупција во полицијата; да изгради систем на мерки со кои ќе се стесни и ограничи просторот за корупција и коруптивното однесување и да воспостави механизми на ефикасна контрола на тој простор, кои ќе овозможат благовремено идентификување на корупцијата и санкционирање на сите случаи кои ќе бидат докажани.

Под поимот корупција во Министерството за внатрешни работи и полицијата се подразбира: секое дејствие или пропуст кое работникот на Министерството ќе го стори при вршење на својата должност, а за тоа како возврат бара или прифаќа некаква корист, погодност или интерес за себе или за друго лице; секое пречекорување и прекршување на стандардните постапки и процедури, злоупотреби на службената должност или пречекорување на законските овластувања заради директно или индиректно вета, понудена, дадена, побарана, прифатена или очекувана материјална, нематеријална

корист, погодност, предност или друг интерес од страна на вработен во Министерството, било тоа да е за себе или за некој друг.

Како акти на корупција се сметаат:

- преземање на дејствија кои се законски пропишани или произлегуваат од закон, со цел стекнување на корист, предност, погодност или интерес за себе или за друг;
- преземање на дејствија кои не се пропишани со закон ниту произлегуваат од закон, со цел стекнување на корист, предност, погодност или интерес за себе или за друг;
- непреземање на дејствија кои се законски пропишани или произлегуваат од закон, со цел стекнување на корист, предност, погодност или интерес за себе или за друг.
- секоја услуга што се коси со законските норми и е надвор од стандардната процедура и законски предвидени рокови и постапки, направена со цел стекнување на корист, предност, погодност или интерес за себе или за друг;

Под поимот материјална или нематеријална корист, предност, погодност или интерес се подразбира секоја добивка без разлика на нејзината големина или вредност, како и секоја нефинансиска добивка, без разлика на нејзиниот вид, форма или содржина.

Под индиректна инволвираност во корупција се подразбираат сите случаи во кои користа, предноста, погодноста или интересот се ветени, понудени, дадени, побарани, прифатени или очекувани преку трето лице, односно преку посредник.

Како најподложни работни места за појава на корупција во Министерството се издвојуваат работните места во сообраќајната полиција, граничните работи, управните служби, а исто така и службите кои директно работат на случаите на корупција и организиран криминал, делот на работите места од областа на сузбивање на недозволената трговија (со дрога, луѓе, акцизна стока), како и работните места кои се поврзани со договорите за набавка за потребите на полицијата, работни места кои го вклучуваат одлучувачкиот фактор во полицијата и други.

Најчесто корупцијата во Министерството за внатрешни работи се јавува при:

- Констатирање на извршени прекршоци или престапи;
- Изготвување на службени документи, изрекување на глоби и други санкции;
- Пропусти во спроведување на истрагата да не се идентификуваат сторителите или истите да се ослободат од кривична и прекршочна одговорност;
- Неизвршување на правосилни судски пресуди односно нивно одлагање;
- Земање поткуп и уценување странски државјани кои аплицираат за престој во Република Македонија;
- Пропуштање на лица со забрана за влез и излез или ограничување на лица со неисправни документи преку граничните премини;
- Овозможување преминување на граница надвор од воспоставен ред и невршење контрола на граница
- При вршење на увиди на лице место и др.

Современите трендови на полето на сузбивање на корупцијата се насочуваат кон превземање на превентивни мерки кои ќе се фокусираат на смалување на можностите и создавање на неповолни услови за извршување на корупциски кривични дела. Превентивните антикорупциски мерки се со цел спречување, откривање на причините и условите за корупција и нивно отстранување додека репресивните активности остануваат како корективни мерки и се насочени за санкционирање на незаконското работење со кои се отстрануваат штетните последици.

За да може успешно да ја спречиме, откриеме и санкционираме корупцијата, треба истата да ја препознаеме. При тоа треба да имаме предвид дека најразлични се индикаторите, кои укажуваат на тоа дека полициските службеници постапуваат коруптивно, при тоа остварувајќи профит за себе или за друго лице. За полесно препознавање на истата ќе издвоиме некои од нив:

- непревземање на мерки согласно законот или преземање на мерки од овластувањата кога за тоа не се исполнети законските услови;
- висок животен стандард (поседување на станови, куќи, викендици, автомобили, користење годишни одмори на ексклузивни места и слично), кој не соодветствува со примањата на полицискиот службеник и неговото семејство;
- нетипични контакти на полициски службеници со „бизнисмени“ (покани за приеми, годишници, патувања);
- добивање на нереални погодности (специјални цени, VIP- места во угостителски објекти) и подароци;
- нетипичното однесување или промена на однесувањето на полицискиот службеник со колегите и раководниот кадар;
- асоцијалното однесување, оддавање на алкохол, дрога, коцкање и слично;
- неразумен отпор против промена на работната позиција, дури и во случаи кога се работи за унапредување.

За ефикасна борба против корупцијата и коруптивното однесување, подеднакво се важни политичката волја, нормативните решенија, институционалната рамка, ефикасна примена на законите, институционалниот и личниот капацитет и интегритет, како и соработката меѓу институциите во земјата и на меѓународен план.

1. Програмски активности

Антикорупциската програма опфаќа неколку клучни елементи: превенција која подразбира отстранување на причините за корупција и коруптивно однесување; подигање на свеста кај вработените за спроведување на антикорупциската програма и афирмација на принципите на професионализам; намалување на корупцијата и постигнување на антикорупциска култура кај вработените во Министерството на ниво на Европските полиции и ефикасна примена на антикорупциските процеси.

Во таа насока, како приоритетни цели за 2016 година ќе бидат:

1. Спроведување на системот на кариера, кој ќе се темели на принципите на стручност, компетентност и резултатите од работењето;
2. Јакнење на интегритетот на вработените во Министерството за внатрешни работи;
3. Доследно почитување и имплементација на Етичкиот кодекс на полицијата;
4. Продлабочување на меѓуинституционалната соработка во борбата против корупцијата и криминалот со сите институции задолжени за спроведување на законот;
5. Имплементација на новите законски решенија за борба против корупцијата;
6. Отчетност и транспарентност во работењето како значаен сегмент за спречување на корупцијата во Министерството за внатрешни работи;
7. Професионално постапување на вработените во Министерството за внатрешни работи во демократско политичките процеси;

8. Поттикнување на граѓаните да пријават корупција во Министерството и полицијата и соработка на Одделот за внатрешна контрола и граѓаните;
9. Спроведување на проценка за ризик од појава на корупција на работните места во МВР ;
10. Доследно почитување на процедурите за работа;
11. Унапредување на меѓународната соработка во борбата против корупцијата;
12. Континуирана и специјализирана обука на вработените во Министерството.

1.1 Спроведување на системот на кариера, кој ќе се темели на принципите на стручност, компетентност и резултатите од работењето

Со цел да се обезбеди јасен, предвидлив развој во кариерата на секој работник во Министерството, нужно е да се дефинираат цврсти правила и транспарентна постапка за напредување во службата и градење полициска кариера која ќе се базира на принципите на стручност, компетентност и професионална посветеност во извршувањето на полициските работи.

Со новите измени на Закон за внатрешни работи, за прв пат е воведен систем на управување со ефектот на работниците, како процес кој претставува значајна новина во делот на управување со компетенциите, а со посебен акцент во процесот на распоредување и унапредување, што отвара можност за остварување на развој на кариерата на работниците во Министерството и ќе овозможи поголем степен на професионалност и стручност во пополнувањето на работните места во Министерството.

За таа цел во Законот за внатрешни работи е утврдена Класификацијата на работните места и врз основа на истиот е донесен Акт за систематизација на работните места каде прецизно се утврдени условите, критериумите како и работните компетенции за секое работно место.

На овој начин ќе се овозможи законски да се спроведуваат процесите на распоредување и унапредување. Согласно измените на Законот за внатрешни работи предвиден е систем на кариера кој се состои од хоризонтална и вертикална кариера за работниците во Министерството, што треба да овозможи стручноста, компетентноста и професионалноста да бидат главни параметри при унапредување на работниците на Министерството за внатрешни работи.

Согласно наведениот закон, постапката на унапредување има за цел да им овозможи на работниците на Министерството кариерно унапредување, односно преминување од пониски на повисоки работни места.

Со измените на Законот за внатрешни работи за првпат во досегашното нормирање на конкретните прашања во надлежност на Министерството за внатрешни работи, извршено е дефинирање на работните места во Министерството во законски рамки, со цел нивно систематизирање во соодветна Класификација на работни места и тоа во точно утврдени категории согласно закон. Дефинирањето на работните места во Министерството за внатрешни работи, нивното категоризирање и систематизирање во рамки на еден целосен и синхронизиран систем на администрација, ќе овозможи паралелно и препознатлив процес на движење во кариерата односно

унапредување и движење на вработените во рамките на системот на хиерархија, почнувајќи од влезните нивоа, до највисоките нивоа на хиерархија.

За реализација на системот на кариера, потребно е строго и доследно применување и почитување на одредбите од Законот за внатрешни работи и Колективниот Договор на МВР од страна на сите учесници во процесот на распоредување и унапредување на работниците во Министерството.

Надлежните Оддели за управување со човечки ресурси должни се навремено и ажурно да ги водат евиденциите за објавени интерни огласи, да ги почитуваат законски утврдените рокови, да внимаваат на утврдените услови согласно закон при изготвување на Листите на пријавени кандидати по објавен интересен оглас и истите навремено да ги доставуваат до сите членови на надлежната комисија.

Понатаму, надлежните Комисии за распоредување и унапредување се должни доследно да ги применуваат одредбите од Законот за внатрешни работи и Колективниот договор на МВР при одлучување во постапката на селекција и избор на кандидат за распоредување, односно унапредување и да донесуваат одлуки за избор врз основа на професионалните квалитети и квалификации на работникот, неговите работни способности, неговите оценки и сл. во зависност од законски предвидените услови.

Раководителите на организациските единици, потребно е да се водат од начелото на еднаквост на работниците и посебно да внимаваат во однос на мобилноста на вработените за да не се наруши процесот на работа во нивните организациони единици.

Секое непочитување на одредбите ќе значи кршење на работниот ред и дисциплина и за истото ќе се одговара дисциплински.

Поттикнувањето на конкурентноста за секое работно место е основниот предуслов за афирмирање на принципите на стручност, компетентност во работата и резултатите од работата.

1.2. Јакнење на интегритетот на вработените во Министерството за внатрешни работи

Полицискиот службеник со интегритет е клуч во борбата против корупцијата. Од голема важност е полициските службеници добро да го познаваат полицискиот интегритет и да работаат на негово континуирано унапредување, се со цел зголемување на довербата на јавноста во полицијата. Ова е од особена важност од причина што познавањето на полицискиот интегритет им овозможува на полициските службеници полесно да ги разграничат позитивните од негативните појави, доброто од лошото, исправното од погрешното.

Високиот полициски интегритет е основа за создавање меѓусебно почитување и доверба помеѓу граѓаните и полицијата што има голема улога во ефикасната борба против

криминалот, а во тие рамки и на корупцијата и коруптивното однесување.

Министерството има за цел да даде насоки на широк круг на вработени во Министерството, почнувајќи од оние кои ги донесуваат одлуките, раководен кадар на високо и средно ниво, па се до полициските службеници кои непосредно и секојдневно се во контакт со граѓаните за важноста на интегритетот во почитување на демократските стандарди кои меѓу другото вклучуваат и отчетност, транспарентност и почитување на човековите права. Се очекува, преку обуки да се зајакнат капацитетите на Министерството за прашања поврзани со полицискиот интегритет и да се подигне свеста на индивидуално ниво кај полициските службеници за промовирање и зајакнување на интегритетот во секојдневното извршување на полициските задачи.

1.3 Доследно почитување и имплементација на Кодексот на полициска етика

За доследно почитување и имплементација на Етичкиот кодекс на полиција се наметнува потребата од јасна и транспарентна стратегија за етичка обука, а кодексот да биде широко прифатен во полициската организација. Од друга страна можните ризици за неприфаќање на кодексот треба да бидат идентификувани и да се работи на нивно минимизирање.

Строгото почитување на правните регулативи и Кодексот на полициска етика од страна на полициските службеници значи елиминирање на уште една причина за можна појава на корупција во редовите на полициската организација.

Кодексот на полициска етика го опфаќа и кодексот на однесување и дисциплинскиот кодекс кој ги идентификува видовите полициско однесување кои во основа не претставуваат криминално однесување, но се сметаат за неприфатливи.

Припадниците на Министерството за внатрешни работи во своето постапување често доаѓаат во контакт со лица кои постапуваат незаконски, неетички, неморално, поради што истите треба да бидат на високо морално, етичко и професионално ниво. Полицијата мора да ја извршува својата должност на вешт, искрен и непристрасен начин единствено штитејќи ги интересите на јавноста и на граѓаните на кои им служи.

Граѓаните од полицијата очекуваат таа да постапува во рамките на полициските овластувања, хумано и правично.

Припадниците на Министерството се должни своите задачи да ги извршуваат на праведен начин при тоа раководејќи се од принципите на непристрасност и рамноправност, без разлика на нивната етичка, верска, социјална или друга припадност, да го почитуваат достоинството на граѓанинот со цел заштита на угледот на граѓанинот и Министерството за внатрешни работи.

Полициската етика покрај индивидуалните способности и ангажирање на полициските службеници гарантира и професионална самосвест. Тоа на полицискиот службеник му овозможува во неговото постапување да дојдат до израз неговите лични видувања за тоа како ја разбира полициската етика.

За примена на етичките правила и целосна имплементација на Кодексот на полициска етика, неопходна е континуирана обука на работниците во полицијата за стекнување на знаења и вештини.

1.4 Продлабочување на меѓуинституционалната соработката во борбата против корупцијата и криминалот со сите институции задолжени за спроведување на законот

Во борбата против корупцијата и криминалот воопшто, покрај политичката волја, мора да се креира затворен систем на мерки и активности кои ги преземаат надлежните органи и институции задолжени за борба против корупцијата. За таа цел, неопходна е соработка на Министерството со други министерства, државни органи и институции за борба против корупцијата и криминалот воопшто. Соработката треба да служи како базична основа и водечка сила на институциите во борба против корупција.

Со цел справување на корупцијата во сопствените редови од исклучително значење е соработката на Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди со организациските единици во Министерството за внатрешни работи, пред се со Одделот за сузбивање на организиран и сериозен криминал во БЈБ, како и меѓуинституционалната соработка на Одделот со институциите задолжени за борба против корупцијата пред се со Јавното обвинителство- Одделението за гонење на сторители на кривични дела од областа на организираниот криминал и корупција и др.

Исто така, за откривање и попречување на корупцијата е важна соработката и со другите институции задолжени за борба против корупцијата (царината, финансиската полиција, дирекцијата за спречување перење пари).

Постои јасна врска помеѓу корупцијата и судирот на интереси. Корупцијата честопати може да вклучува случаи на судир на интереси, но сите случаи на судир на интереси не се истовремено и случаи на корупција.

Кога се работи за судир на работи, кои се неспови со полициските, проценката ја дава посебна Комисија во Министерството, меѓутоа кога се работи за активности кои претставуваат судир на интереси, толкување за истото се бара од Државната комисија за спречување на корупција.

1.5. Имплементација на новите законски решенија за борба против корупцијата;

Донесувањето на Законот за заштита на укажувачи во 2015 година, со кој се уредува материјата за заштитеното пријавување на коруптивно однесување кое е извршено, се извршува или е веројатно дека ќе се изврши казниво дело или друго незаконско и недозволиво постапување со кое се повредува или загрозува јавниот интерес, претставува уште еден дополнителен механизам во борбата против корупцијата, но истовремено претставува обврска за Министерството за внатрешни работи за негова имплементација и конкретно постапување по истиот.

Со посочениот закон системската заштита на лицата (укажувачи) кои пријавуваат сомневање или сознание е опфатена со Законот за заштита на сведоци и Програмата за заштита, како и со акт на Министерството за правда, што не значи дека во рамките на наведените законски и подзаконски рамки не треба да развиваат внатрешни форми на постапување, особено кога станува збор за заштитено внатрешно пријавување на коруптивно однесување, од страна на лица кои имаат засновано работен однос во Министерството за внатрешни работи или лице кои по било кој друг основ е или било ангажирано во истото.

Целосната имплементација на овој закон во Министерството за внатрешни работи би значело чекор напред во справувањето со корупцијата воопшто, а особено во сопствените редови, кај вработените на Министерството.

1.6 Отчетност и транспарентност во работењето како значаен сегмент за спречување на корупцијата во Министерството за внатрешни работи

Полицијата е еден од инструментите на сила на државата во функција на спроведување на законот и владеење на правото. Секој кој има моќ е подложен на злоупотреба на истата. Затоа е потребно полицијата да подлежи на отчетност и транспарентност на внатрешен и надворешен надзор. Граѓаните очекуваат полицијата која е одговорна за одржувањето на јавниот ред и мир, да ги извршува задачите во согласност со највисоките стандарди и да е прва во почитувањето на истите. Довербата во полицијата постои кога таа ги извршува своите должности професионално, правично и чесно.

Отчетноста на полицијата значи дека полицијата прифаќа да даде одговор на прашањата за нејзините одлуки и дејствувања и е спремна да ги прифати последиците од евентуални злоупотреби на овластувањата. Целта на отчетноста е да се спречи полицијата од злоупотреба на службените овластувања, да се спречи политичкиот авторитет од злоупотреба на неговата контрола врз полицијата, да се унапреди полицискиот интегритет и најважно од се да се зголеми довербата на граѓаните во полицијата.

Во таа насока во делот на транспарентноста на интернет страната на Министерството за внатрешни работи граѓаните можат да се информираат за сторени кривични дела со елементи на корупција и осомничени сторители како и методи и начини за нејзино сузбивање.

Од друга страна, полициското работење во заедницата е начин на унапредување на соработката помеѓу полицијата и локалните заедници со цел подобрување на работењето на полицијата и зголемување на довербата во истата.

Важна улога во постигнување на транспарентност на работата на Министерството за внатрешни работи има Одделот за односи со јавност и стратешки прашања. Истиот во соработка со медиумите и надлежностите што ги има работи на подигнување на јавната свест за опасноста од корупција и организиран криминал.

Во информирањето на јавноста важна улога имаат пишаните и електронските медиуми кои преку кампања ќе работат на подигање на свеста кај граѓаните за штетноста од корупцијата и афирмација за нулта толеранција за корупцијата.

1.7 Професионално постапување на вработените во Министерството за внатрешни работи во демократско политичките процеси

Полициските службеници по закон ги имаат истите граѓански и политички права како и останатите граѓани. Ограничувањето на овие права е предвидено во Правилникот за работите и дејностите што се во судир со полициските работи и член 168 од Законот за внатрешни работи.

Вработените во Министерството и полицијата при извршување на своите должности не смеат да ја користат својата службена положба и овластување за лични потреби или потреби на роднини, пријатели, личности или организации со кои биле или се во контакт. Тие мора секогаш да постапуваат во служба на јавниот интерес, исклучувајќи ги приватните интереси, со почитување на принципите на законитост, ефикасност, доверливост, независност, самостојност, чесност и професионалност.

Демократското полициско работење наложува полицијата истовремено да е надвор од политиката, но исто така да ги штити демократските политички процеси. Вработените во Министерството мораат да го спроведуваат законот и да се раководат според принципите на еднаквост, рамноправност и недискриминација по било кој основ. Полициските службеници постапувајќи согласно Уставот и Законите секогаш мора да ги почитуваат стандардите на професионално работење.

Ефикасноста и ефективноста на полицијата се отсликува преку начинот на постапувањето, расветлените криминални активности, санкционирање на полициските

службеници во случај на недоследности и корумптивни постапки, непостоење на исклучок при утврдување на одговорност, транспарентност на постапките, достапност на полицијата за јавноста и сл.

За да може да се подобри ефикасноста и ефективноста на полицијата и да се ограничи просторот за корумптивно однесување на полициските службеници, потребно е јасно и прецизно да се дефинираат надлежностите и задачите на вработените во Министерството и полицијата, со што ќе се стесни просторот за дискреционо постапување и можни злоупотреби .

1.8 Поттикнување на граѓаните да пријават корупција во Министерството и полицијата

Граѓаните имаат клучна улога при детекција на корупцијата и претставуваат механизам во идентификување на областите кои се погодени од корупцијата. Праксата покажува дека во процесот на корупција се инволвирани и граѓаните и полициските службеници поради постоење на заеднички интерес. Граѓаните мора да го прифатат фактот дека повеќето случаи на корупција не може да бидат откриени без нивно активно учество и вклученост во процесот.

Причините за непријавување на корупцијата најчесто се субјективни, поради стравот од можните последици, имајќи ја во предвид законската регулатива според која и оној кој дава и оној кој прима мито подлежи на санкција. Поради ова, потребно е Министерството за внатрешни работи активно и проактивно, систематски да работи за воспоставување на систем кој ќе обезбеди заштита на пријавителите, односно поткажувачите.

Подигнувањето на свеста кај јавноста дека полициската корупција е неприфатлива и дека јавноста може да стори нешто околу тоа, е исклучително важен процес кој треба да биде охрабрен. За таа цел, потребно е да се мобилизираат институциите во антикорупциските напори преку институционална соработка, но и преку јакнење на соработката со невладиниот сектор и граѓаните.

Со цел подигање на јавната свест кај граѓаните за штетноста од корупцијата, Министерството за внатрешни работи ќе организира интерактивни програми за приближување до заедницата, преку организирање средби и работилници за отворени дискусии со граѓаните од локалната самоуправа со што ќе се зголеми и зајакне соработката на граѓанскиот сектор на локално ниво и службите на Министерството, кои се надлежни за сузбивање на корупцијата.

1.9 Спроведување на проценка за ризик од појава на корупција на работните места во МВР

Имајќи ги предвид надлежностите на Министерството за внатрешни работи може да се каже дека секој аспект од работењето на полицијата е подложен на корумптивно однесување на полициските службеници. Некои сегменти од работењето на Министерството за внатрешни работи се поподложни на корупција од останатите.

Доколку сакаме да ги категоризираме приоритетите за борбата против корупцијата, мораа да се идентификуваат сферите на работењето на полицијата, со цел да се создадат подобри можности за идентификување на работните места за кои постои поголем ризик за корупција. Од тие причини, потребно е раководителите на секоја организациона единица да изврши проценка на ризикот од корупција на секое работно место.

1.10 Доследно почитување на процедурите за работа во Министерството

На планот на сузбивање на корупцијата од особена важност е меѓусебната соработка внатре во самата полициска организација, со развивање на систем за редовно информирање за пропустите, недореченостите во процедурите и несоодветна организациона или функционална поставеност на одредени организациони единици во полицијата, изготвување на соодветна методологија за работа што ќе резултира со ефикасност и ефективност.

За да се постигне сето тоа, а и да се оневозможи просторот за коруптивно однесување на полициските службеници, потребно е да се постојат стандардни оперативни процедури за работа, со кои јасно и прецизно се дефинираат надлежностите, задачите за вработените и сл.

На овој план, изминатите години донесени се повеќе Стандардни оперативни процедури и Упатства во насока на унифицирање на постапувањето на полициските службеници при преземањето на мерките од овластувањата. Дел од овие задачи произлегуваат од Законот за кривична постапка.

Што се однесува до стандардните оперативни процедури, од особена важност е истите да се почитуват и соодветно да се применуваат во докажување и откривање на криминалните дела.

Секое отстапување од пропишаните стандардни процедури, од формален или материјален аспект, отвара простор за сомневање дека постојат коруптивни намери, кои треба соодветно да се санкционираат согласно правилата и прописите на Министерството и полицијата, а во случаите каде ќе се докаже и постоење на кривична одговорност, случаите да се процесуираат до Јавното обвинителство за понатамошна постапка.

Со стандардните оперативни процедури за работа се создаваат претпоставки и можност едноставно, ефикасно и ефективно да се утврди и одговорноста за секоја постапка на секој вработен во Министерството и полицијата.

1.11 Унапредување на меѓународната соработка во борбата против корупцијата

Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди како надлежна организациска единица констатира, превенира и санкционира случаи на корупција и коруптивно однесување на вработени во Министерството и полицијата, посебно внимание придава на соработката со сродните служби од регионот и пошироко во насока на размена на искуства и добри практики со цел сузбивање на корупцијата во сопствените редови.

Во изминатиот период потпишани се повеќе Меморандуми за соработка во делот на внатрешната контрола со Министерствата за внатрешни работи од регионот и пошироко, а таквата активност е предвидена и за наредната 2016 година.

Секоја земја има свои специфичности во дејствувањето и справувањето со злоупотребите на службените овластувања во сопствените редови и во оваа насока секое споделено искуство овозможува дополнување и надоградување на веќе постоечките практики.

За 2016 година, предвидено е продолжување на воспоставената практика за одржување на Регионални конференции на единиците за внатрешна контрола со теми кои се однесуваат на корупцијата и нејзиното сузбивање во сопствените редови како и теми од областа на полицискиот интегритет.

Истовремено, Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди одржува средби кои ќе продолжат и наредната година со службите од регионот со цел размена на искуства и договарање за реализирање на заеднички активности.

Службите со цел откривање и сузбивање на организиран криминал и корупција во текот на соработката разменуваат податоци за сторители на кривични дела со елементи

на корупција, поврзаноста помеѓу припадниците на криминалните групи или злосторнички организации, нивно основање, фактичката состојба посебно за време, место и начин на сторување на делото, објекти на напад, за посебни околности на кршење на правните прописи и превземени мерки.

1.12. Континуирана и специјализирана обука на вработените во Министерството

Континуираната и специјализирана обука на сите припадници во Министерството е од особено значење во насока да се прошири нивното знаење и да се подобрат нивните вештини. Во таа насока од посебна важност е специјална обука на полициските кадри кои се борат против корупцијата.

Сите полициски службеници се должни стручно да се оспособуваат за работата што ја извршуваат на своето работно место, за вештини и знаење низ организирани програми. Усовршувањето на вработените преку континуирана обука е постојана активност, која ја спроведува Министерството за внатрешни работи. За таа цел соодветните служби изготвуваат Годишни програми за обука на вработените во Министерството за внатрешни работи. Во истите потребно е задолжително да бидат содржани и соодветни обуки од областа на корупцијата во оние организациски единици каде најчесто е детектирана корупцијата и коруптивното однесување.

2. Обврска за имплементација на Антикорупциската програма

Антикорупциската програма на Министерството за внатрешни работи, произведува конкретни обврски за сите организациски единици на Министерството и полицијата.

Согласно Антикорупциската програма изготвен е Акциски план за имплементација на антикорупциската програма кој содржи задачи кои произлегуваат од оваа програма, кои треба да ги реализираат конкретни организациски единици во Министерството за внатрешни работи со јасна временска рамка на реализација.

Одделот за внатрешна контрола и професионални стандарди е надлежен да ја следи реализацијата на Антикорупциската програма и да ја поттикнува реализацијата на активностите предвидени во Програмата и Акцискиот план, кој е составен дел на истата. Сите наведени носители на конкретни активности секој во својот делокруг на работа треба да изготви агенда со активности и дефинирана временска рамка за нивно реализирање и на секои три месеци до Одделот за внатрешна контрола и професионални стандарди да доставува известување за планираните и реализирани активности од Антикорупциската програма и Акцискиот план. Само со координирани активности на сите организациски единици во Министерството за внатрешни работи, Бирото за јавна безбедност и Управата за безбедност и контраразузнавање можеме да се справиме со оваа општествено негативна појава во сопствените редови, а истовремено со реализација на истата ќе ја зајакнеме меѓуинституционалната соработка како и соработката со.

Имплементацијата на Антикорупциската програма е задача на сите раководители на организационите единици во Министерството, но Одделот има задача континуирано да ги следи активностите за нејзина целосна имплементација, да ги насочува мерките кои ќе се преземаат во таа насока и да води постапки за утврдување на фактичката состојба во сите случаи на сомнение кога постои корупција или коруптивно однесување и таквите случаи соодветно да ги санкционира.

МИНИСТЕР ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ
Оливер Спасовски